

V Bratislave 16.februára 2012

Neštandardné formy pracovných úväzkov využívajú zamestnávateľa v čase krízy častejšie

Nútené živnosti, dohoda o vykonaní práce, či dohoda o pracovnej činnosti sú na Slovensku najčastejšími formami neštandardných pracovných úväzkov. V čase krízy ich počet stúpa, sú totiž pre zamestnávateľov jedným zo spôsobov, ako ušetriť. Vyplýva to z výsledkov medzinárodného výskumu o prekérnej práci, teda práci za zníženej pracovnoprávnej ochrany a za nižšie mzdy, ktorého slovenskú časť spracoval Stredoeurópsky inštitút pre výskum práce (CELSI).

„Pod zníženou pracovnoprávnou ochranou sa rozumie napríklad kratšia alebo žiadna výpovedná lehota alebo znížené nároky a odvodové povinnosti zo sociálneho poistenia v prípade straty zamestnania, choroby, či dôchodku. Ako nízku mzdu sme definovali mzdu nižšiu ako 2/3 mediánu príjmu v národnom hospodárstve,“ vysvetľuje spoluautorka výskumu Marta Kahancová, ktorá je zároveň výkonnou riaditeľkou CELSI.

Ku skupinám zamestnancov, ktorí v takýchto formách úväzkov pracujú najčastejšie, patria najmä ženy, mladí ľudia, nezamestnaní, či ľudia nad 50 rokov, ktorí majú problém nájsť si stále zamestnanie. V dôsledku hospodárskej krízy sa navyše zamestnávanie v neštandardných formách vyskytuje ešte častejšie a naprieč celým trhom práce. „Takíto zamestnanci majú neskôr často iba obmedzený prístup k sociálnej ochrane, napríklad v dôchodkovom veku alebo v čase choroby,“ hovorí Marta Kahancová.

Ako ďalej vyplýva z výskumu, prekérna práca sa na Slovensku najčastejšie vyskytuje v stavebníctve, poľnohospodárstve, v maloobchode a v službách. „Často ich zamestnávateľa využívajú aj namiesto štandardných pracovných zmlúv, najmä v prípade agentúr dočasného zamestnávania,“ pokračuje Marta Kahancová.

Okrem zmapovania hlavných foriem prekérnej práce poskytol výskum aj analýzu vybraných aktivít, ktoré v SR vyvíjajú odborové organizácie voči prekérnym formám zamestnávania. Analýza potvrdila, že odbory na Slovensku zaujímajú kritický postoj k takýmto typom zamestnávania. Odbory sa angažujú najmä v legislatívne zameraných aktivitách s cieľom znížiť prekérne zamestnávania a zlepšiť pracovno-právnu úpravu týchto tzv. neštandardných pracovných úväzkov. „V porovnaní s inými skúmanými

V Bratislave 16.februára 2012

krajinami EÚ sú slovenské odbory menej aktívne v mobilizácii a získavaní členov spomedzi prekérnych zamestnancov,“ dodáva Marta Kahancová.

Na projekte, ktorý podporila Európska Komisia, spolupracovali popredné európske výskumné inštitúty a univerzity. Okrem Slovenska sa projektu zúčastnili Dánsko, Taliansko, Holandsko, Španielsko, Nemecko a Veľká Británia.

Slovenská časť správy čerpá z údajov Štatistického úradu SR, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, Ústredia práce sociálnych vecí a rodiny, Inšpektorátu práce SR, Európskeho štatistického úradu (EUROSTAT) a z rozhovorov s predstaviteľmi vybraných odborových organizácií.

Stredoeurópsky inštitút pre výskum práce (CELSI) je neziskový výskumný inštitút so sídlom v Bratislave. Zaoberá sa multidisciplinárnym výskumom trhu práce a jeho inštitúcií, organizácie práce, spoločenskej zodpovednosti firiem, etnicity a migrácie, a ich úloh v ekonomickom, spoločenskom a politickom živote modernej spoločnosti.

Viac informácií na www.celsi.sk

Pre ďalšie informácie:

Marta Kahancová
výkonná riaditeľka CELSI
0907 225 593
marta.kahancova@celsi.sk